

Espainiako gobernagarritasuna (des)blokeatua

Hauteskundeak errepikatzea da Espainiako Gobernuako presidentek bere karguan mantentzeko daukan aukera bakarra. Kasu horretan litekeena da PPK Raxoy aurkeztu baino beste aukerarik ez izatea eta bide horretatik, Ciudadanosera ihes egindako botoen parte bat berreskuratuko balu, abenduaren 20ko garaipen motza luzatzeko abagunea izan dezake.

Beraz, printzipioz PP izan daiteke hauteskundeak errepikatzearen aldekoena. Beste alderdi nagusiek aldiz, badute hauteskunde berri batzuen aurrean beldurra izateko motiborik. Praktikan "bigarren itzulia" izango litzateke eta honen efektuak zein diren ondo dago neurtuta bi itzulietako hauteskunde sistemak dituzten herrialdeetan. Salbuespenak salbuespen, oro har, partaidetza igo eta bi alderdi nagusietara doan boto kopurua handitu egiten da.

Espainian bigarren itzuli kutsuko hauteskunde batzuk aztertzeke kasu bakarra Andaluziakoa da. 1994ko hauteskunde autonomikoak PSOEk irabazi zituen, baina gobernagarritasunerako Izquierda Unidaren (IU) babesa ezinbestekoa zuen. Ezegonkortasuna hain handia zenez, azkenean, 1996ko martxoaren 3an hauteskundeak egin ziren berriro: partaidetza %10 igo zen, batez ere sozialisten mesedetan. Ezkerreko akordioa ez babestu izanagatik eta boto baliagarriagatik zigortua izan zen IU.

Bigarren itzuli bat izango balitz, PPK eskumaren boto erabilgarria jasoko luke, baina ezkerrekoen artean ez dago lidergo argirik hori eskuratzeko. Andaluzian PSOEk 45 diputatu zituen eta IUk 20, aldea handia zen boto erabilgarria identifikatzeko. Oraingo Espainiako Kongresuan aldiz, indar aurrerakoi nagusiek atera dituzten boto kopuruak antzekoak dira (341.000 botoetako aldea sozialistentzat) eta diputatuetan distantzia ez da hain handia, 90

Asier Blas

EHU-KO IRAKASLEA

@AsierBlas

Ezkerreko gobernua osatzen ez bada, hautesleek errudun bezala izendatzen dutena izango da galtzailea ezkerreko lidergoaren borrokan. Beldur horrek eraman ditzake Podemos eta PSOE akordio batera ailegatzera. Horrela balitz, hasieran ibilbidea izango lukete PPK martxan jarri dituen lege eta erreformak atzera botarazteko

sozialistentzat eta 69 Podemos eta bere aliatuentzat. Horri erantsi dakioke IUk atera dituen ia miloi bat botoren ehiza-eremuan Podemosek bere alde mobiliza dezakeela boto baliagarria.

Lehia estuak zaildu egiten du politika publikoetan aliatuak izan daitezkeen alderdien arteko akordioa, izan ere, baliabideen banaketan (boto/kargu/botere) arerioak dira. Ondorioz, borroka negoziazioen narrazioan dago. Ezkerreko gobernua osatzen ez bada, hautesleek errudun bezala izendatzen dutena izango da galtzailea ezkerreko lidergoaren borrokan. Beldur horrek eraman ditzake Podemos eta PSOE akordio batera ailegatzera. Horrela balitz, hasieran ibilbidea izango lukete PPK martxan jarri dituen lege eta erreformak atzera botarazteko: Mozal legea, LOMCE, lan erreforma, abortuaren legea eta gastu publikoari muga jartzen dion Konstituzioaren 135. Artikulua (azken hau PSOEk bultzatutakoa).

Halere, jakina da botere faktikoen eta hauen esanetara dauden sozialisten partetik erresistentziak izango direla. Alternatiba, ordea, ez da erraza. Erregimenaren defentsa burutuko lukeen koalizio handi bat, esplizitua edo mozorrotua, aukera hau oso arriskutsua litzateke PSOErentzat, izan ere, desgaste handia sufritu eta ezkerreko erreferentzia nagusia izateari uzteko aukera asko lituzke. Horregatik, alderdi sozialistentzat kostu txikiena lukeena PSOE eta Ciudadanosen arteko akordio bat izango litzateke PPren abstentzioarekin. Baina puntu horretara iritsi ahal izateko, alde aurretik PPK eta botere faktikoen ikusi eta sentitu beharko lukete ezkerreko koalizio bat posible eta sinesgarria izan daitekeela. Orain arte Pedro Sanchezek ezkerreko koalizioari keinu batzuk egin dizkio, Portugalera eginiko bisita bezalakoa, baina gobernuako presidente izan nahi badu, gehiago egongo dira. ■